

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)*

Naziv kolegija	Klasična arheologija istočnog Jadrana I					akad. god.	2019./2020.	
Naziv studija	Arheologija					ECTS	4	
Sastavnica	Odjel za arheologiju							
Razina studija	☐ preddiplomski		☒ diplomski		☐ integrirani		☐ poslijediplomski	
Vrsta studija	☒ jednopredmetni ☐ dvopredmetni		☐ sveučilišni		☐ stručni		☐ specijalistički	
Godina studija	☐ 1.		☐ 2.		☐ 3.		☒ 4.	☐ 5.
Semestar	☒ zimski		☐ I.		☐ II.		☐ III.	
	☐ ljetni		☐ VI.		☒ VII.		☐ VIII.	
Status kolegija	☐ obvezni kolegij		☒ izborni kolegij		☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela		Nastavničke kompetencije	☒ DA ☐ NE
Opterećenje	3 0	P	1 5	S	0	V	Mrežne stranice kolegija u sustavu za e-učenje ☐ DA ☒ NE	
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	101, četvrtak, 15.00-17.00					Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij		Hrvatski jezik
Početak nastave	3. 10. 2019.					Završetak nastave		23. 1. 2020.
Preduvjeti za upis kolegija	Završen preddiplomski studij arheologije i izbor antičkog usmjerenja na diplomskom studiju.							
Nositelj kolegija	prof. dr. Dražen Maršić							
E-mail	drazen.marsic66@gmail.com					Konzultacije	Srijeda, 15.00-16.00 h	
Izvođač kolegija	Isto							
E-mail						Konzultacije		
Suradnik na kolegiju	/							
E-mail						Konzultacije		
Suradnik na kolegiju	/							
E-mail						Konzultacije		
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja		☒ seminari i radionice		☐ vježbe		☐ e-učenje	
	☐ samostalni zadaci		☐ multimedija i mreža		☐ laboratorij		☒ mentorski rad	
Ishodi učenja kolegija	Razvijanje specijaliziranog znanja o rimskoj oficijelnoj, a posebice carskoj skulpturi, razvoju javnoga i privatnog portreta te tipovima odjeće i obuće na istočnom Jadranu u svrhu ovladavanja metodologijom samostalnoga znanstvenog rada na tom području.							
Ishodi učenja na razini programa kojima kolegij doprinosi	Razvijanje znanja iz ovoga kolegija važan je segment u ovladavanju brojnim sastavnicama iz rimske arheologije i umjetnosti u provinciji Dalmaciji, a posebice onima koje se vežu uz proučavanje recepcije mode, odijevanja, stila izrade i kulta carske obitelji.							
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave		☐ priprema za nastavu		☐ domaće zadatke		☒ kontinuirana evaluacija	
	☐ praktični rad		☐ eksperimentalni rad		☐ izlaganje		☐ projekt	
	☐ kolokvij(i)		☐ pismeni ispit		☐ usmeni ispit		☐ ostalo:	
Uvjeti pristupanja ispitu	Redovno pohađanje nastave i održani seminarski rad							
Ispitni rokovi	☒ zimski ispitni rok					☐ ljetni ispitni rok		☒ jesenski ispitni rok
Termini ispitnih rokova	1-2, zimski rok							3-4, rujanski rok

* Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

Opis kolegija	<p>Kolegij Klasična umjetnost istočnog Jadrana izborni je i specijalistički kolegij koji obrađuje rimsku skulpturu, portret i nošnju na istočnom Jadranu. Portret je zacijelo jedan od najzanimljivijih fenomena antičke civilizacije i u posljednjih je nekoliko desetljeća gurnut u središte zanimanja najutjecajnijih arheoloških škola u Europi. Njegovo značenje nadilazi područje povijesti antičke umjetnosti ili klasične arheologije i ulazi u ono što nazivamo kulturna povijest. U uvodnom dijelu kolegija razmatraju se počeci individualnog ili fizionomijskog portreta unutar helenističke umjetnosti, njegova recepcija na tlu antičke Italije, kao i mjesto u umjetnosti kasne republike. Zatim se obrađuju sljedeće tematske cjeline: fenomen rađanja carskog portreta, nizanje kopija prema prototipovima (portretni tipovi) i uloga novca u tom procesu, metoda istraživanja frizure (položaj, raspored i nizanje ili "brojanje pramenova"), postanak i najvažniji primjeri carskih statuarnih grupa, metodološka uporišta za grupiranje portreta careva i njihovih rodaka ili tipologiju (modni i fizionomijski kriteriji), sastavljanje i razgraničavanje portretnih tipova (liste replika), rekonstrukcija nacrtu prototipova i njihova interpretacija, običaj damnatio memoriae. Posljednje poglavlje kolegija bavi se recepcijom carske ikonografije među svim društvenim slojevima i etničkim grupacijama (fenomen zeitgesicht) kroz primjere u privatnoj statuarnoj portretistici i nadrobnoj plastici. Posebno se obrađuje muška i ženska građanska i negrađanska odjeća i svi njihovi pojavni oblici (načini drapiranja).</p>
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	<ol style="list-style-type: none">1. Uvod – sadržaj, metodologija i literatura2. Muška rimska nošnja 13. Muška rimska nošnja 24. Ženska rimska nošnja 15. Ženska rimska nošnja 26. Metodologija istraživanja carskog i privatnog portreta: Augustovi portreti7. Portretni tipovi julijejsko-klaudijejskih careva8. Portretni tipovi prijelaznih i flavijejskih careva9. Portretni tipovi Trajana i Hadrijana10. Portretni tipovi careva Antonina11. Portretni tipovi prijelaznih careva i Septimija Severa12. Portretni tipovi ostalih severskih careva13. Portreti vojničkih careva14. Tetrarhijska portretistika15. Ženska portretistika 1-4. st. <p><i>Seminari:</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. Podjela seminarskih radova prema afinitetu studenata i upoznavanje s literaturom2-15. Izvođenje seminara
Obvezna literatura	<p>N. CAMBI, <i>Imago animi. Antički portret u Hrvatskoj</i>, Split 2000. Antički portret u Jugoslaviji, Beograd 1987. (katalog izložbe; odab. poglavlja). S. SCHÖNAUER, <i>Odjeća, obuća i nakit u antičkoj Dalmaciji na spomenicima iz Arheološkog muzeja u Splitu</i>, VAHD, 93/2000, Split 2001, 223-515. N. CAMBI, <i>Kiparstvo rimske provincije Dalmacije</i>, Split 2005. N. CAMBI, <i>Antika. Povijest umjetnosti u Hrvatskoj II</i>, Zagreb 2002. (odabrana poglavlja) N. CAMBI – M. KOLEGA, <i>Antički portret u Dalmaciji i Istri</i>, Zadar 1990. (katalog izložbe). M. KOLEGA, <i>Rimska portretna plastika iz zbirke Danieli u Arheološkom muzeju u Zadru</i>, Diadora, 11, 1989, 159-222. I. ČREMOŠNIK, <i>Nošnja na rimskim spomenicima u Bosni i Hercegovini</i>, GZM, n. s. 18, 1963, 103-125.</p>
Dotatna literatura	<p>E. MARIN – M. VICKERS, <i>The Rise and the Fall of an Imperial Shrine. Roman Sculpture from the Augusteum at Naron, Naron 6</i>, Split 2004 (katalog izložbe). E. MARIN – A. CLARIDGE – M. KOLEGA – I. RODA, <i>Le cinque sculture inedite (nn. 5, 9-12): Giulia (?), Lucio e Gaio Cesare, Germanico, Druso e le ultime frammentarie dell'Augusteum di Naron, Rendiconti della Pontificia Accademia Romana di Archeologia</i>, 80, 2007-2008, Vatikan, 2008, 341-392. (= Skulpture iz Augusteuma Narone (neizložene i neobjavljene 2004*), <i>Histria Antiqua</i>, 18/2, Pula, 2009, 9-34). W. FUCHS, <i>Griechische Sculptur</i>, München 1983 (3. izd.). R. R. R. SMITH, <i>Hellenistic Sculpture</i>, London 1995. D. E. E. KKEINER, <i>Roman Sculpture</i>, New Haven – London 1992. N. CAMBI, <i>Jedan antički portret iz Arheološkog muzeja u Zadru i recepcija stila rimskog republikanskog portreta na istočnoj obali Jadrana</i>, Diadora, 13, 1991, 103-138. N. CAMBI, <i>Kasnoantička ženska glava iz Konjica i fenomen fizionomijskih karakteristika kao izraza određenog vremena</i>, RFFZd, 33(21)/1993-94, 83-92. M. KOLEGA, <i>Damnatio memoriae u rimskoj portretnoj umjetnosti: Domicijan/Nerva u Ninu</i>,</p>

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

- Diadora, 14, 1992, 59-75.
- M. KOLEGA, Carski kipovi julijevsko-klaudijevske dinastije u Enoni, *Histria Antiqua*, 4, 1998, 85-91.
- R. MATIJAŠIĆ, Izbor rimske portretne plastike iz zbirki Arheološkog muzeja Istre u Puli, *Histria archaeologica*, 11-12/1980-1981, 17-25.
- R. MATIJAŠIĆ, Novi primjeri antičke portretne plastike iz Pule i okolice, *Umjetnost na sitočnoj obali Jadrana u kontekstu europske tradicije*, Rijeka 1993, 47-52.
- R. MATIJAŠIĆ, I ritratti romani in Istria, *AAAd*, 44, 1998, 33-56.
- N. CAMBI, Dvije antičke glave iz Epidaura, *Zbornik Narodnog muzeja u Beogradu*, 8, 1975, 153-162.
- N. CAMBI, Two Heads of Tetrarchic Period from Diocletian's Palace at Split, *Archaeologia Jugoslavica*, 17, 1976, 23-28.
- N. CAMBI, Tri carska portreta iz Osora, *Izdanja HAD-a*, 7, Split 1982, 85-98.
- N. CAMBI, Zwei Vespasians-Porträts aus Dalmatien, *Boreas*, 7, 1984, 82-88
- N. CAMBI, Un contributo alla ritrattistica dell'imperatrice Plautilla, *Ritratto ufficiale e ritratto privato*, Roma 1988, 221-227.
- N. CAMBI, Dva ranocarska dječjačka portreta iz Salone, *ARR*, 11, 1988, 115-132.
- N. CAMBI, Dvije antičke glave iz Plomina, *Histria archaeologica*, 20-21, 1989-1990, Pula 1995, 91-104.
- N. CAMBI, Novi portret cara Trajana s otoka Cresa, *ARR*, 12, 1996, 71-81.
- N. CAMBI, Svetište (Augusteum) u Oneu (Oneum), *RFFZd*, 35(22)/1995-96, 1997, 71-81.
- N. CAMBI, Odjeci Skopasa i Lizipa na skulpturama Herakla iz Dalmacije, *RFFZd*, 23(10)/
- M. ABRAMIĆ, Antiken kopien griechischer Skulpturen in Dalmatien, *Beiträge zur alteren europäischen Kulturgeschichte*, I, Festschrift für Rudolf Egger, Klagenfurt 1952, 303-326.
- N. CAMBI, Atička skulptura u Arheološkoj zbirci Franjevačkog samostana u Sinju, *Kačić*, 17, 1985, 415-433.
- M. BERGMANN – P.ZANKER, *Damatio memoriae* unbearbeitete Nero und Domitianportrats. Zur Ikonographie der flavisschen Kaiser und des Nerva, *JDI*, 96, 1981, 317-412.
- P. ZANKER, Herrscherbild und Zeitgesicht, Römischer Porträt – Wege zur Erforschung eines gesellschaftlichen Phänomens, *Wissenschaft. Zeitschrift der Humboldt-Universität zu Berlin*, 2-3, 1982, 307-312.
- M. WEGNER, Datierung römischer Haartrachten, *AA*, 53, 1938, 275-327.
- M. WEGNER, Die Herrscherbildnisse in antoninischer Zeit, *Das römische Herrscherbild*, II/4, Berlin 1939.
- K. WESSEL, Römische Frauenfrisuren von der Severischen bis zur Konstantinischen zeit, *AA*, 61-62/1946-47, 62-76.
- M. WEGNER, Hadrian. Plotina, Marciana, Matidia, Sabina, *Das römische Herrscherbild*, II/3, Berlin 1956.
- H. B. WIGGERS – M. WEGNER, Caracalla, Geta, Plautilla. Macrinus bis Balbinus, *Das römische Herrscherbild*, III/1, Berlin 1971.
- M. WEGNER – J. BRACKER – W. REAL, Gordianus III bis Carinus, *Das römische Herrscherbild*, III/3, Berlin 1979.
- K. STEMMER, Untersuchungen zur Typologie, Chronologie und Ikonographie der Panzerstatuen, Berlin 1978.
- D. BOSCHUNG, Die Bildnistypen der iulisch-claudischen Kaiserfamilie: ein kritischer Forschungsbericht, *Journal of Roman Archaeology*, 6, 1993, 39-79.
- D. BOSCHUNG, Die Bildnisse des Traian, Traian in Germanien, Traian im Reich, Bericht des dritten Saalburgkolloquiums, *Saalburg-Schriften* 5 (ed. E. Schallmayer), 1999, 137-144.
- D. BOSCHUNG, Gens Augusta. Untersuchungen zu Aufstellung, Wirkung und Bedeutung der Statuengruppen des julisch-claudisch Kaiserhauses (*Monumenta artis Romanae*, 32), Mainz am Rhein 2002.
- M. BORDA, 1972 - La scultura di eta romana ad Aquileia, *AAA*, I/1, 1972, 59-89.
- H. BORN – K. STEMMER, *Damatio memoriae*. Das Berliner Nero-Porträt, Band V, Sammlung Axel Guttman, 1996.
- G. DALTROP - U. HAUSMANN - M. WEGNER, Die Flavier. Vespasian, Titus, Domitian, Nerva, Iulia Titi, Domitilla, Domitia, *Das römische Herrscherbild* II/1, Berlin 1966.
- K. FITTSCHEN – P. ZANKER, Katalog der römischen Porträts in den Capitolinischen Museen und den anderen kommunalen Sammlungen der Stadt Rom, Band III, Kaiserinnen- und Prinzessinnenbildnisse, Mainz am Rhein 1983.
- K. FITTSCHEN – P. ZANKER, Katalog der römischen Porträts in den Capitolinischen Museen und den anderen kommunalen Sammlungen der Stadt Rom, Band I, Kaiser- und Prinzenbildnisse, Mainz am Rhein 1985.
- S. WOOD, Roman Portrait Sculpture 217-260 A.D. The Transformation of an Artistic Tradition, Leiden 1986.

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

	<p>K. FITTSCHEN, Die Bildnistypen der Faustina minor und die Fecunditas Augustae, Göttingen 1982. M. BIEBER, Roman palliati. Roman Men in Greek Himation, Proceedings of American Philosophical Society, 103, 1959, 374-447. H. R. GOETTE, Studien zu römischen Togadarstellungen, Mainz am Rhein 1990. F. KOLB, Römische Mäntel - paenula, lacerna, μανδύη, RM, 80/1, 1973, 69-162. L. BONFANTE WARREN, Roman Costumes - A Glossary and Some Etruscan Derivations, ANRW, I/4, 1973, 584-614. The World of Roman Costume, Madison - Wisconsin 2001. (2. ed.)</p>					
Mrežni izvori						
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit					
	☐ završni pismeni ispit		☐ završni usmeni ispit		☐ pismeni i usmeni završni ispit	☐ praktični rad i završni ispit
	☐ samo kolokvij/zadaće	☐ kolokvij / zadaća i završni ispit	☐ seminarski rad	☒ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad	☒ drugi oblici
Način formiranja završne ocjene (%)	40% seminar, 60% završni usmeni ispit					
Ocjenjivanje /upisati postotak ili broj bodova za elemente koji se ocjenjuju/	50% nedovoljan (1)					
	60% dovoljan (2)					
	70% dobar (3)					
	80% vrlo dobar (4)					
	90% izvrstan (5)					
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo					
Napomena / Ostalo	<p>Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“.</p> <p>Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...]</p> <p>Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na:</p> <ul style="list-style-type: none">- razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijekom dopušteno;- razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. <p>Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</u>.</p> <p>U elektronskoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom.</p> <p>U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima potrebni AAI računali. /izbrisati po potrebi/</p>					